

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoCsp/12/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3518201439
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mandáák
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3518201439.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Miroslava Mandáaka a sudkýň Mgr. Stanislavy Kollárovej a JUDr. Ivety Sopkovej v právnej veci žalobcov: 1/ K. F., nar. XX.XX.XXXX, 2/ R. F., nar. XX.XX.XXXX, obaja žalobcovia bytom F. pod R. XXX, proti žalovanému: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bratislava, Bajkalská 30, IČO: 31 335 004, o určenie neplatnosti záložnej zmluvy a o určenie neexistencie záložného práva, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 10Csp/19/2018 - 116 zo dňa 14. novembra 2019, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
- II. Žalovanému nárok náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu o určenie, že na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. 2448, okres Nové Mesto nad Váhom, obec Bzince pod Javorinou, k.ú. Horné Bzince (stavba so súp.č. 367 na parcele registra „C“ č. 1, druh stavby rodinný dom, v spoluvlastníckom podiele 1/1, pozemok- parcela registra „C“ č. 1/ 1 vo výmere 477 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, v spoluvlastníckom podiele 1/1, pozemok - parcela registra „C“ č. 14 vo výmere 134 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria), v spoluvlastníckom podiele 1/1, neviazne záložné právo zmluvne zriadené na zabezpečenie pohľadávky žalobcov voči žalovanému a určenie neplatnosti záložného práva viaznuceho na daných nehnuteľnostiach v prospech žalovaného. Žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyne sa domáhali určenia neexistencie záložného práva, resp. neplatnosti záložnej zmluvy s odôvodnením, že na základe Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. 0097176319 a č. 0097176618 uzatvorenej dňa 8.8.2011 a Zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok uzatvorenej dňa 8.8.2011 medzi žalobcami a žalovaným, ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky vydané žalovaným, poskytol žalovaný žalobcom medziúver vo výške 53 500,00 € k č. 0097176319 a 32 100,00 € k č.0097176618, ktorý bol zabezpečený zriadením záložného práva k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam. Z dôvodu nesplácania dlhu žalobcami došlo k realizácii zmluvného záložného práva formou dobrovoľnej dražby. Žalovaný od nich žiada sumu 49 665,19 € ku dňu 16.11.2017 bez akéhokoľvek zdôvodnenia tejto čiastky, neoboznámil ich, z akých položiek sa vlastne nárokováná suma skladá a koľko na predmetný úver od 8.8.2011 už zaplatili. Podľa ich názoru dochádza k bezdôvodnému obohateniu žalovaného. Namietali čiastočnú neprijateľnosť zmluvných podmienok žalovaného. Vykonávaním záložného práva žalovaným dochádza k tomu, že sa uspokojujú nároky žalovaného na „neprimerané sankcie“. Vzniesli aj námietku premlčania nároku žalovaného. Žalovaný ich nikdy nevyzval na platenie dlhu, rovno začal vykonávať záložné právo. Zrejme predčasne zosplatnil úver, toto im však doručené nebolo. Do finančnej tiesne sme

sa dostali z osobných a pracovných dôvodov, inak úver od roku 2011 poctivo splácali. S dobrovoľnou dražbou nesúhlasili. Zmluva o záložnom práve bola predtlačená, snáď nimi podpísaná, bez toho aby čokoľvek na zmluve mohli meniť. Zmluvu podpisovali pod veľkým psychickým nátlakom, žili v neustálych obavách o zabezpečenie potrieb našej rodiny. V žiadnom prípade nemali vôľu nehnuteľnosť predať, žalovaný konal klamlivo a uviedol ich v omyl. Neboli im odovzdané obchodné podmienky. Oznámenie o dražbe, dražobnú vyhlášku, znalecký posudok, doposiaľ neobdržali. Neobdržali ani žiadnu výzvu žalovaného k uhradeniu dlhu. Namietali platnosť zmluvy o zriadení záložného práva, ktorú podpísali pod ťarchou zabezpečenie finančných prostriedkov na bývanie. Konaním žalovaného boli uvedení v omyl, neboli im vysvetlené podmienky zmluvy a čo vôbec podpisujú. Žalovaný trval na podpísaní zmluvy o zriadení záložného práva, inak vraj úver nedostanú. Navrhli, aby neplatnosť záložnej zmluvy súd riešil ako otázku predbežnú. Žalovaný požaduje obrovské úroky, sankcie, ktoré sú celkom iste v rozpore s dobrými mravmi. Svoje pohľadávky mal žalovaný istené nehnuteľnosťami, a teda bol teda dostatočne chránený pred rizikom nesplácania. Na určení toho, že záložné právo neexistuje, je daný naliehavý právny záujem, ktorý spočíva v nutnosti výmazu záložného práva z katastra nehnuteľností. Súd by mal posúdiť zmluvné podmienky ako zjavne neurčité a nezrozumiteľné, ktorej účinkom je nerovnováha v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Práve neurčitosť, nejasnosť a nezrozumiteľnosť predmetnej zmluvnej podmienky majú za následok prípustnosť súdnej kontroly jej prijateľnosti (§ 53 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka). Zmluvné podmienky jednak navodzujú dojem, že informácie, ktoré majú byť spotrebiteľovi sprístupnené sú užívateľsky konštruované práve pre jeho individuálne potreby, a jednak spotrebiteľa vystavuje podstatnej neistote v otázke skutočného predmetu zmluvy (dikcia „Rozsah predmetu zmluvy...“). Z tohto dôvodu vôbec nie je isté čo je skutočným predmetom zmluvy. Súd by predmetné ustanovenie záložnej zmluvy mal posúdiť ako zmluvnú podmienku, ktorá na škodu spotrebiteľa spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach. Takáto zmluvná podmienka je pre spotrebiteľa nevýhodná, ale súčasne aj prekvapivá a vedie k neprimerane dlhej viazanosti spotrebiteľa zmluvou a záložnou zmluvou, ktorú veriteľ môže kedykoľvek pri porušení podmienok kedykoľvek využiť. V tomto zmysle žalobcovia inšpirujú sa prácami na novej Smernici o právach spotrebiteľov (Consumer rights directive) podmienku, ktorá bez rozumného dôvodu vystavuje spotrebiteľa neprimeranej (alebo nedostatočne špecifikovanej) dobe viazanosti zmluvou, posúdili ako neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 OZ spôsobujúcu hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Zmluvné podmienky by mal súd posúdiť aj s ohľadom na čl. 4 ods. 1 smernice (§ 53 ods. 9 OZ). Je namieste prísnejšie posudzovať aj prítomnosť ekonomického dôvodu (kauzy) uzavretia zmluvy. Ide zjavne o neprijateľnú, hrubo zneužívajúcu zmluvnú podmienku podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ktorá na škodu spotrebiteľa zakladá hrubý nepomer i právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Pripomenuli, že strata obydlia je najextrémnejší formou zásahu do práva na rešpektovanie obydlia (rozsudok Cosic v Chorvátsko z 5.6.2009 - sťažnosť č 28261/06). Žalovaný so žalobou nesúhlasil, žiadal ju zamietnuť ako nedôvodnú. Záložná zmluva bola riadne uzavretá, spĺňa všetky zákonné náležitosti. Na jej základe si žalovaný len uplatňuje svoje zákonné práva.

3. Súd prvej inštancie vec vykonaným dokazovaním zistil nasledujúci skutkový stav: dňa 12.08.2011 bola zatvorená Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere medzi žalobcami ako dlžníkmi a žalovaným ako veriteľom, na ktorej základe žalovaný poskytol žalobcom úver vo výške 53.500,- €, ktorý sa žalovaní zaviazali splácať v splátkach vo výške 343,74 € mesačne. V ten istý deň bola uzatvorená Zmluva o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok medzi žalobcami ako záložcami a žalovaným ako záložným veriteľom. Predmetom tejto zmluvy je zriadenie záložného práva na zabezpečenie zaplatenia pohľadávky a jej príslušenstva (istiny úveru spolu s úrokmi, úrokmi z omeškania, poplatkami podľa platného sadzobníka poplatkov a tiež nákladmi a poplatkami súvisiacimi s realizáciou záložného práva a s vymáhaním pohľadávky) vzniknutej z úveru poskytnutého na základe zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 12.08.2011. Žalobcovia v Zmluve o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok prehlásili, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti v celku a má (majú) dispozičné právo k nehnuteľnému majetku zapísanom na: liste vlastníctva: 2448, k.ú. Horné Bzince, č.parcely reg. "C" KN: 1/2 č. súpisné stavby: -- druh: Rozostavaný rodinný dom, č.parcely reg. "C" KN: 1/1 výmera: 477 m² druh: Zastavané plochy a nádvorie, č.parcely reg. "C" KN: 1/2 výmera: 134 m² druh: Zastavané plochy a nádvorie, a tento nehnuteľný majetok dáva (-jú) do zálohu a zriaďuje(-jú) k nemu záložné právo pre záložného veriteľa, ktorý toto právo prijíma. Rozostavaná stavba domu na základe stavebného povolenia: vydaného: Obec Bzince pod Javorinou číslo: Sp.č.A/2009/00948/Ge dňa: 30.7.2009 V: Bzince pod Javorinou. Zmluvné strany sa v článku IV bod 1 dohodli, že ak pohľadávka uvedená v bode 1. článku I. tejto zmluvy nebude riadne a včas splácaná, záložný veriteľ je oprávnený

začať výkon záložného práva a uspokojiť svoju pohľadávku výťažkom z predaja predmetu záložného práva, a to buď spôsobom dohodnutým v bode 2. tohto článku alebo na dobrovoľnej dražbe podľa zák. č. 527/2002 Z.z. v platnom znení, alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov. U všetkých vecí daných do zálohu záložca súhlasí s tým, že v prípade nesplnenia záväzku dlžníka, záložný veriteľ uspokojí svoju pohľadávku s príslušenstvom aj vtedy, ak bola jeho pohľadávka premlčaná. Podľa článku II bod 3.1 záložnej zmluvy záložné právo vyplývajúce z tejto zmluvy zaniká zaplatením zabezpečovanej pohľadávky spolu s príslušenstvom. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalobcovia úver riadne nesplácali. Žalobcovia namietali, že žalovaný s nimi odmietol komunikovať a ani im nič neoznamoval. Z dokazovania vyplynulo, že žalobcovia neuvádzajú pravdu, nakoľko žalovaný riadne predložil viaceré listiny, ktoré žalovaným riadne doručil, o čo svedčia žalobcami podpísané poštové doručky. Dňa 03.11.2017 žalobcovia prevzali oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 23.10.2017 a dňa 05.12.2017 žalobcovia prevzali oznámenie z začatí výkonu záložného práva. Žalobkyňa 1/ vypovedala, že žili u rodičov s dvomi synmi, v súčasnosti jeden má 30 rokov a druhý 29 rokov. Rozhodli sa, že sa osamostatnia a za týmto účelom si zobrali úver a kúpili starší dom v Bzinciach, tento zrovnali so zemou a rozhodli sa, že postavia vlastný dom. Žalobkyňa si nepamätala na podrobnosti uzatvárania zmluvy, je možné, že oslovili aj iné bankové inštitúcie na poskytnutie úveru, kde ale nepochodili. Asi sa to vybavovalo niekoľko mesiacov a zmluva bola uzatvorená v kancelárii žalovaného. Keď si brali úver ani vtedy nebola dobrá situácia. Ona bola PN, neskôr jej bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok. Manžel v tom čase nepracoval. Už predtým mali od žalovaného pôžičky, tieto sa novým úverom vyplatili a zvyšok investovali do domu. Verili, že situácia sa zlepší, že sa obaja riadne zamestnajú a dlh splatia. V minulosti pracovala i pre žalovaného, mohlo to byť tak 2 roky na poste obchodného poradcu, kde pripravovala a podpisovala zmluvy. V čase, keď sa podpisovala záložná zmluva už pre žalovaného už nepracovala. Žalobca 2/ na nariadenom pojednávaní vypovedal, že je skôr na manuálnu prácu, o tieto veci sa starala jeho manželka. Žalovaný vypovedal, že celková čiastka, ktorá bola poslaná na účet žalobcov bola 53.370,- €, pričom žalovaní doposiaľ na splátkach uhradili 20.385,- €. Žalobcovia v konaní ničím nepreukázali, že v čase podpisovania boli v tiesni, pod psychickým tlakom alebo že by nepoznali obsah zmluvy, ktorú podpísali, keď na druhej strane žalobkyňa 1/ pracovala pre žalovaného, sama v minulosti pripravovala takéto zmluvy.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 137 písm. c/ CSP, § 151a, § 151b, § 151c, § 151d ods. 4, § 100 ods. 3 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 3 písm. c/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a konštatoval, že pokiaľ ide o určenie, že záložná zmluva uzatvorená medzi žalobcami ako záložcami a žalovaným ako záložným veriteľom je neplatná, žalobcovia existenciu naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti záložnej zmluvy nepreukazovali, v odôvodnení žaloby žiadali, aby túto otázku riešil ako predbežnú, poukazovali na neprijateľnosť zmluvných podmienok. Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je, alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. Citované zákonné ustanovenie doterajšiu právnu úpravu pomerne výrazne modifikuje. Ako zdôraznil zákonodarca, v tomto zákonnom ustanovení je zakotvená úplne nová koncepcia, ktorej záujmom bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti, resp. platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a mŕňajú sa účelu žaloby určovacej. Súd sa nestotožnil s názorom žalobcov, že skúmanie platnosti či neplatnosti záložného práva k nehnuteľnosti, je súd povinný skúmať zo zákona, nakoľko táto zmluva môže obsahovať neprijateľné spotrebiteľské podmienky. Súd konštatuje, že v tejto časti žalobného návrhu ide o neúčelný návrh, ktorý nespĺňa podmienky uvedené v § 137 písm. c) CSP, a preto žalobu v tejto časti pre nedostatok naliehavého právneho záujmu zamietol. Pokiaľ ide o otázku, či na nehnuteľnostiach, ktoré sú vo vlastníctve žalobcov, neviazne záložné právo v prospech žalovaného, súd mal za preukázané, že žalobcovia dostatočným spôsobom osvedčili, že žalovaný pristúpil k realizácii záložného práva a v prípade, že ak by súd tomuto návrhu vyhovel, vyriešila by sa sporná otázka strán sporu, či žalovaný môže zrealizovať výkon záložného práva k nehnuteľnostiam alebo nie, nakoľko na základe takéhoto rozsudku by katastrálny odbor príslušného okresného úradu vymazal vyššie uvedené záložné právo v prospech žalovaného. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno, preto žalobu v celom rozsahu zamietol. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalobcovia si od žalovaného zobrali úver, ktorý riadne nesplácali a do dnešného dňa na splátkach neuhradili ani výšku istiny. Z tohto dôvodu sa súd bližšie nezaoberal samotnou úverovou zmluvou, či obsahuje nejaké neprijateľné podmienky alebo nie, pretože ak nebola splatená ani istina úveru, nemohlo zaniknúť záložné právo s poukazom na článok II bod 3.1 záložnej zmluvy. Súd preskúmal samotný obsah záložnej zmluvy, pričom zistil, že obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy, t.j. identifikácia strán,

určitosť predmetu zálohu a zabezpečenej pohľadávky, pričom je nutné konštatovať, že žalobcovia nenamietali, že v zmluve niečo absentuje alebo niektoré konkrétne znenie zmluvy je neurčité alebo nezrozumiteľné. Argumentovali, že konanie žalovaného je v rozpore s dobrými mravmi, lebo žalovaný kopnú svojvoľne a bez ich vedomia. Súd konštatuje, že tvrdenia žalobcov sa nezakladajú na pravde, pretože žalovaný jednoznačným spôsobom preukázal, že žalobcov upozorňoval, že riadne nesplácajú úver, že pristúpi k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti a výkonu záložného práva. Tento postup bol plynulý, žalobcovia mali viac ako jeden rok vyriešiť si svoju životnú situáciu, ich pasivitu súd nemôže považovať za ospravedliteľnú. Žalobcovia tvrdili, že keď sa podpisovala záložná zmluva, konali pod nátlakom a psychickým vypätím. Vzhľadom k tomu, že tieto tvrdenia žiadnymi skutkovými okolnosťami nepreukázali, napr. predložením relevantných listín, výsluchom svedkov s pod., súd tieto námietky považoval za bezdôvodné a účelové s úmyslom vyhnúť zodpovednosti za svoje predchádzajúce zmluvné dojednania. Čo sa týka vznesenej námietky premlčania záložného práva, túto súd nepovažoval za dôvodnú s poukazom na § 100 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Žalobcovia sú si vedomí, že nemajú splatený úver, pričom navrhujú ho splatiť žalovanému v splátkach. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s § 255 ods. 1, v spojitosti s § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnému žalovanému nepriznal náhradu trov konania, pretože si nárok na náhradu trov konania neuplatnil.

5. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie žalobcovia a žiadali, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe vyhovie alebo rozsudok súdu prvej inštancie zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Uviedli, že zmluvy sa javia ako absolútne nevyvážené, a preto neprijateľné. Súd prvej inštancie nesprávne právne obe zmluvy posúdil, mal ich posúdiť ako nulitné. Zmluva o úvere aj zmluva o zriadení záložného práva sú neplatné, na vznik týchto formulárových zmlúv nemali žiaden vplyv. Od žalovaného im neboli doručené všeobecné obchodné podmienky, informácie pre klienta, štandardné európske informácie. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že im bola doručená výzva na úhradu dlhu, nech to v konaní preukáže doručenkami, ktoré budú nimi podpísané. Zdôraznili, že vo veci ide o typovú zmluvu, ktorá mala byť podrobená súdnej kontrole jednotlivých zmluvných ustanovení. Súd prvej inštancie mal posúdiť, či z objektívneho hľadiska je úverová zmluva z dôvodu neplatnosti jednotlivých klauzúl ako celok ešte udržateľná. Vo všeobecnosti poukázali na náležitosti spotrebiteľských zmlúv a vyjadrili sa k neprijateľným zmluvným podmienkam s tým, že väčšina článkov zmluvy o úvere mala podľa ich názoru vadu, a preto je neplatná ako celok. Zmluvy uzavreli v tiesni, za nápadne nevýhodných podmienok, v čase v zlej sociálnej situácii, ktorý stav na nich subjektívne doliehal takým závažným spôsobom, že bez slobodného utvárania ich vôle uzatvorili zmluvy pôsobiace na ich ujmu, ktoré by za normálnych okolností vôbec neuzatvorili. Súd prvej inštancie mal skúmať, či pri uzatvorení zmlúv existovali súčasne tieseň aj nápadne nevýhodné podmienky. Namietali, že ich úhrady sa mali započítať najprv na istinu až potom na príslušenstvo, čo vyplýva priamo z § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V zmluve nie je uvedené, či úroková sadzba bola denná, týždenná, mesačná alebo ročná, nie je zrejmé k akému dňu nasledujúceho mesiaca mali úver splácať, ani doba jeho splatnosti. Úver bol zabezpečený v prospech žalovaného rôznymi sankciami. Nie je špecifikované, z čoho sa vlastne skladá istina, v zmluve o úvere absentujú náležitosti ako sú počet a termíny splátok istiny úrokov a iných poplatkov, celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľských úveroch, čo by mal súd považovať za rozhodujúce pre právny záver o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Otázne je, ako si žalovaný preveril ich bonitu v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a § 7 ods. 1,2,3,4,5, zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Veriteľ si pri poskytovaní úveru neoveril údaje o mesačnom príjme potvrdením od zamestnávateľa, uspokojil sa s ich tvrdením o príjmoch a výdavkoch, a zmluva je teda neplatná. V čase uzavretia zmluvy muselo byť žalovanému jasné, že nebudú schopní úver po určitej dobe platiť. Záložný veriteľ mal pri predaji zálohu postupovať s náležitou starostlivosťou, aby záloh predal za cenu, za ktorú sa rovnaký alebo porovnateľný predmet zvyčajne predáva za porovnateľných podmienok v čase a mieste predaja zálohu. Pri predaji nehnuteľnosti žalovaný takto nepostupoval, tieto chcel predať za hodnotu nižšiu, než je hodnota stanovená posudkom. Takéto zmluvy sú potom neplatné. Žalovaný nie je oprávnený navrhnúť dražbu ktorejkoľvek zo sporných nehnuteľností, nikto nie je oprávnený takúto dražbu vykonať. Zmluva o zriadení záložného práva je neplatná pre rozpor so zákonom, pretože neobsahuje podstatné náležitosti požadované pre tento právny úkon ako sú presné určenie pohľadávky a zálohu. V zmluve totiž nie je bližšie špecifikované príslušenstvo. Bolo treba určiť maximálnu najvyššiu možnú hodnotu, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje, najvyššiu hodnotu istiny. Toto záložná zmluva vôbec neurčuje, preto je to absolútne neplatný právny úkon. Ak by súd prvej inštancie rozhodol, že zmluva je neplatná, žalovaný by nemohol navrhnúť dražbu. Záložné právo vzniknuté na zabezpečenie pohľadávky sa nevzťahuje

bez ďalšieho aj na zmluvnú pokutu. Ak by sa týmto prvostupňový súd riadil, neostávalo by mu nič iné len skonštatovať, že sporná záložná zmluva neurčuje hodnotu zabezpečenej pohľadávky, či spôsobu jej neplatnosť v celom rozsahu. Súd prvej inštancie sa nevysporiadal ani s požiadavkou technickej jednoty listiny o prevode nehnuteľností, čo spochybňuje ústavnú udržateľnosť jeho záverov. Mali za to, že osvedčili naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o úvere a zmluvy o záložnom práve, pretože tieto boli podkladom pre realizáciu záložného práva po nesplácaním úveru. Rozhodnutie súdu prvej inštancie porušilo ich právnu istotu a právo na spravodlivé rozhodnutie. Ak by súd vyriešil otázku neplatnosti zmlúv, vyriešil by tým všetky spory medzi zúčastnenými stranami. Žalobcovia majú právny záujem na určení neplatnosti zmlúv, pretože bez tohto určenia by bolo ohrozené ich právo alebo právny vzťah, ktorého sú účastníkom alebo by ich postavenie bez tohto určenia sa stalo neistým. Namietali porušenie základného práva na súdnu ochranu.

6. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne vyjadril tak, že tvrdenia v odvolaní sú všeobecné, účelové a nepreukazujú v čom má spočívať nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Žalovaný trvá na tom, že záložná zmluva obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti, preto nie je daný dôvod na to, aby bola považovaná za neplatnú. Záložné právo bolo zriadené platne a riadne, žalobcovia si prestali plniť svoje povinnosti. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

7. Žalobcovia sa k vyjadreniu žalovaného písomne vyjadrili tak, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal ich námietkami, týkajúcimi sa zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere a zmluvy o zriadení záložného práva najmä v týchto veciach: nepreukázanie ich platieb na započítanie, celková suma na zaplatenie úveru, náležitosti zmluvy, nerovnomerné podmienky vzťahu oboch strán v zmluve, bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, námietka premlčania nároku žalovaného, formulárovú zmluvou a obchodné podmienky žalovaného, doručovanie výziev, preverenie bonity žalovaným, absolútna neplatnosť zmluvy o úvere, ich oslobodenie od poplatkov, trovy strán a posúdenie veci podľa nimi navrhovaných ustanovení zákonov a rozhodnutí. Súd prvej inštancie sa zmluvami zaoberal iba povrchne, riadne ich nepreskúmal, hoci tak mal urobiť. Ide o spotrebiteľský úver v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Ide taktiež o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom zmluvy neobsahovali náležitosti, ktoré stanovuje zákon. Vzťah medzi stranami je vzťahom spotrebiteľským, súd prvej inštancie sa mal vysporiadať s platnosťou jednotlivých ustanovení zmluvy o úvere aj zmluvy o zriadení záložného práva. Keďže zmluva o zriadení záložného práva je absolútne neplatná, bolo potrebné stanoviť, že záložné právo nevzniklo a neexistuje. Žiadali, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil. Súd prvej inštancie nevykonal vyhodnotenie vykonaných dôkazov, rozsudok nemá náležitosti podľa § 220 CSP. Zopakovali svoje tvrdenia o tom, že zo zmluvy o úvere nevyplýva, koľko majú celkovo na daný úver so všetkými náležitosťami zaplatiť, uvádzajú sa tam rozdielne úrokové sadzby, nikde nie uvedená tabuľka splátok či splátkový kalendár. Nie je uvedená výška zabezpečenia, poplatky za upomienky administratívu a podobne. V zmluve o zriadení záložného práva nie je uvedené, z ktorého dňa sú poskytnuté úvery, termíny podľa splátkového kalendára, nie je uvedené, aká pohľadávka sa zabezpečuje, v akej výške atď.. Poplatok nie je zmluvná pokuta, ohľadne zmluvnej pokuty nie uvedené z čoho vychádza, k akému dátumu je platná. Žalovaný neuvádza najvyššiu hodnotu istiny. Nie je tu uvedené, že všetky spory budú riešené v rozhodcovskom konaní, nie je uvedené, ktorý rozhodcovský súd bude rozhodovať, jeho nacionalie, kto ho bude vyberať a podobne. Úver by sa mal považovať za bezúročný a bez poplatkov podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pretože neobsahuje všetky zákonné náležitosti. Zmluvu o úvere považujú žalobcovia pre jej nejasnosť, neurčitosť a nezrozumiteľnosť za neplatný právny úkon.

8. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobcov písomne vyjadril tak, že tvrdenia žalobcov sú len všeobecné, ide o veci, ktoré ani neboli predmetom konania. Zdôraznil, že vo veci nejde o zmluvu o spotrebiteľskom úvere.

9. Ďalšie písomné vyjadrenia vo veci podané neboli.

10. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov.

11. V zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalobcov nariaďovať pojednávanie.

12. Preskúmaním vecí odvolací súd zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, a preto je potrebné tento potvrdiť podľa § 387 ods. 1,2 CSP.

13. V zmysle § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Odvolací súd je v zásade viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

15. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

16. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

17. Z obsahu odvolania žalobcov vyplýva, že s rozsudkom súdu prvej inštancie nesúhlasia z dôvodu, že podľa ich názoru je vo veci daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pričom súd prvej inštancie vec komplexne nesprávne právne posúdil (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Ďalej namietali odvolacie dôvody spočívajúce v porušení ich práva na spravodlivý proces, s tým, že rozsudok súdu prvej inštancie nemá zákonné náležitosti (odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP).

18. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP predstavuje transformáciu ústavnoprávnych princípov do civilného sporového konania. V tomto odvolacom dôvode ide o porušenie procesných práv a nie hmotnoprávnych nárokov strán. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

19. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

20. V prvom rade, po preskúmaní vecí odvolací súd zistil, že odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám odôvodnenia rozsudku podľa § 220 ods. 2 až 4 CSP i rozhodovacej praxi vyšších súdnych autorít. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd síce ukladá súdom povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutia, túto požiadavku však nemožno chápať tak, že súdy majú povinnosť dať podrobnú odpoveď na každý argument (napr.: rozsudok ESLP vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19.04.1994, č. 16034/90, bod 61). I Ústavný súd SR v tomto smere konštatoval, že odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (rozhodnutie sp.zn. IV. ÚS 115/03 zo dňa 03.07.2003). Pretože súd prvej inštancie uviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých vychádzal a ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil, je potom nedôvodná odvolacia argumentácia žalobcov 1./2/ ohľadne nedostatku odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie.

21. Odvolací súd po preskúmaní vecí poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vzťahujúceho sa k veci samej, v ktorom sa súd prvej inštancie vysporiadal so všetkými podstatnými

vyjadreniami strán sporu prednesenými v prvoinštančnom konaní, s ktorým odôvodnením, sa odvolací súd identifikuje (§ 387 ods. 2 CSP).

22. Na zdôraznenie správnosti a vo vzťahu k odvolacím námietkam odvolací súd dodáva:

23. V súdnej veci bolo dokazovaním zistené, že dňa 12.08.2011 bola uzatvorená zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere medzi žalobcami ako spoludlžníkmi a žalovaným ako veriteľom, na ktorej základe žalovaný poskytol žalobcom úver vo výške 53.500,- €, ktorý sa žalovaní zaviazali splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 343,74 € mesačne s tým, že výška úrokovej sadzby medziúveru od schválenia úveru po dobu 12 mesiacov je 2,79 % ročne, výška úrokovej sadzby medziúveru po uplynutí 12 mesiacov je 5,79 % ročne. Výška úrokovej sadzby medziúveru je fixná po dobu 5 rokov. Splátka úveru je splatná prvého každého mesiaca a musí byť veriteľovi uhradená do 15. dňa každého mesiaca. V ten istý deň bola uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok medzi žalobcami ako záložcami a žalovaným ako záložným veriteľom. Predmetom tejto zmluvy bolo zriadenie záložného práva na zabezpečenie zaplatenia pohľadávky a jej príslušenstva (istiny úveru spolu s úrokmi, úrokmi z omeškania, poplatkami podľa platného sadzovníka poplatkov a tiež nákladmi a poplatkami súvisiacimi s realizáciou záložného práva a s vymáhaním pohľadávky) vzniknutej z úveru poskytnutého na základe zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 12.08.2011. Záložné právo sa zriaďuje aj na pohľadávku s príslušenstvom, ktorá vznikne záložnému veriteľovi v prípade odstúpenia od zmluvy alebo na pohľadávku s príslušenstvom na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého z dôvodu plnenia veriteľa z neplatného právneho úkonu, resp. plnenie z právneho úkonu, ktorý odpadol. Žalobcovia v zmluve o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok prehlásili, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti v celku a majú dispozičné právo k nehnuteľnému majetku zapísanom na: liste vlastníctva: 2448, k.ú. Horné Bzince, ktorý je v zmluve špecifikovaný a tento nehnuteľný majetok dávajú do zálohu a zriaďujú k nemu záložné právo pre záložného veriteľa, ktorý toto právo prijíma. Zmluvné strany sa v článku IV bod 1 dohodli, že ak pohľadávka uvedená v bode 1. článku I. tejto zmluvy nebude riadne a včas splácaná, záložný veriteľ je oprávnený začať výkon záložného práva a uspokojiť svoju pohľadávku výťažkom z predaja predmetu záložného práva, a to buď spôsobom dohodnutým v bode 2. tohto článku alebo na dobrovoľnej dražbe podľa zák. č. 527/2002 Z.z. v platnom znení, alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov. Podľa článku II bod 3.1 záložnej zmluvy záložné právo vyplývajúce z tejto zmluvy zaniká zaplatením zabezpečovanej pohľadávky spolu s príslušenstvom. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalobcovia úver riadne nesplácali. Žalobcovia tvrdili, že žalovaný s nimi odmietol komunikovať a ani im nič neoznamoval, avšak z dokazovania vyplynulo, že žalobcovia v tomto smere neuvádzajú pravdu, čo žalovaný preukázal viacerými listinami, ktoré žalovaným riadne doručil, o čom svedčia žalobcami podpísané poštové doručky. Dňa 14.07.2017 prevzali poslednú výzvu na úhradu dlhu zo dňa 06.07.2017, dňa 04.10.2017 prevzali upozornenie na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, dňa 03.11.2017 prevzali oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 23.10.2017 a dňa 05.12.2017 oznámenie o začatí výkonu záložného práva.

24. Súd prvej inštancie žalobu v časti o určenie neplatnosti právneho úkonu - zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok uzatvorenej dňa 8.8.2011 medzi stranami za účelom zabezpečenia pohľadávky žalovaného ako veriteľa zo zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. 0097176319 a č. 0097176618 uzatvorenej dňa 8.8.2011 (bod 2 žaloby zo dňa 19.04.2018), zamietol z dôvodu neprípustnosti takejto žaloby v zmysle § 137 CSP. Odvolací súd podotýka, že i keď súd prvej inštancie osobitne necitoval § 137 písm. d/ CSP, ktoré sa v prvom rade týka prípustnosti žaloby o určenie právnej skutočnosti (ktorou nepochybne zmluva, resp. otázka jej platnosti je), z odôvodnenia rozsudku (bod 27) je zrejmé, že súd prvej inštancie správne vychádzal i z dikcie § 137 písm. d/ CSP, keď zdôraznil, že záujmom zákonodarcu pri prijatí tejto právnej normy bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti, resp. platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a miňajú sa účelu žaloby určovacej. Súd prvej inštancie ďalej skúmal otázku prípustnosti tejto žaloby i z hľadiska § 137 písm. c/ CSP. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že určenie neplatnosti záložnej zmluvy je len predbežnou otázkou vo vzťahu k otázke existencie záložného práva, a teda nemôže byť preto daný naliehavý právny záujem na určení neplatnosti záložnej zmluvy. Záver súdu prvej inštancie, že prípadné určenie neplatnosti záložnej zmluvy nemôže viesť k odstráneniu právnej neistoty žalobcov alebo k zamedzeniu ohrozenia ich práva je v súlade s právnym názorom Najvyššieho súdu SR vyjadreným napríklad v rozsudku sp.zn. 3 Cdo/24/2017, podľa ktorého neplatnosť záložnej zmluvy nemusí vždy bez ďalšieho znamenať naisto, že záložné právo vôbec nevzniklo a naopak, ani

v prípade platnej záložnej zmluvy nemusí vždy vzniknúť záložné právo k nehnuteľnostiam, aj keď bolo vložené do katastra nehnuteľností. Vzhľadom na to, že určením platnosti záložnej zmluvy sa nemôže vyriešiť celý obsah právneho vzťahu medzi stranami, nemôže byť na tomto určení naliehavý právny záujem. Stav ohrozenia práva žalobcov alebo neistotu v ich právnom postavení možno odstrániť len určením, či tu záložné právo je alebo nie je, ako sa napokon žalobcovia 1./2/ domáhajú v ďalšej časti svojej žaloby. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o neprípustnosti žaloby v časti o určenie neplatnosti právneho úkonu - zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok uzatvorenej dňa 8.8.2011 medzi stranami za účelom zabezpečenia pohľadávky žalovaného ako veriteľa zo zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. 0097176319 a č. 0097176618 uzatvorenej dňa 8.8.2011 z hľadiska § 137 CSP a odvolacie námietky žalobcov v tomto smere vyhodnotil ako nedôvodné.

25. Pokiaľ ide o žalobu v časti o určenie, či tu záložné právo zo zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok uzatvorenej dňa 8.8.2011 medzi stranami za účelom zabezpečenia pohľadávky žalovaného ako veriteľa zo zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. 0097176319 a č. 0097176618 uzatvorenej dňa 8.8.2011 (bod 1 žaloby zo dňa 19.04.2018), je alebo nie je, súd prvej inštancie správne vychádzal z toho, že právny vzťah medzi stranami, založený uvedenými právnymi úkonmi, nepredstavuje spotrebiteľský úver v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pretože podľa § 1 ods. 3 písm. c/ tohto zákona, spotrebiteľským úverom nie sú úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti. Z tohto hľadiska nie sú dôvodné ani odvolacie námietky žalobcov, týkajúce sa nedostatku náležitostí daných zmlúv z hľadiska zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorého aplikácie sa odvolatelia taktiež domáhajú, nie je možné vo veci aplikovať z dôvodu jeho neúčinnosti ku dňu uzavretia zmlúv (12.08.2011).

26. Ďalej súd prvej inštancie správne konštatoval, že záložná zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti záložnej zmluvy v zmysle § 151b Občianskeho zákonníka, t.j. identifikáciu strán, predmet zálohu a zabezpečovanú pohľadávku. Pokiaľ žalobcovia v odvolaní namietajú absenciu identifikácie pohľadávky, ktorú má záložné právo zabezpečovať, táto odvolacia námietka nie je dôvodná, keďže z čl. I záložnej zmluvy jasne, určito a zrozumiteľne vyplýva, že predmetom zmluvy je zriadenie záložného práva na zabezpečenie zaplatenia pohľadávky a jej príslušenstva (istiny úveru spolu s úrokmi, úrokmi z omeškania, poplatkami podľa platného sadzovníka poplatkov a tiež nákladmi a poplatkami súvisiacimi s realizáciou záložného práva s vymáhaním pohľadávky) vzniknutej z úveru poskytnutého na základe zmluvy o stavebnom úvere, resp. zmluvy o medziúvere a stavebnom úvere, resp. zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. 0097176 6 18 a 0097176 3 19 uzatvorenej medzi stranami. Záložné právo sa zriaďuje aj na pohľadávku s príslušenstvom, ktorá vznikne záložnému veriteľovi v prípade odstúpenia od zmluvy alebo na pohľadávku s príslušenstvom na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého z dôvodu plnenia veriteľa z neplatného právneho úkonu, resp. plnenie z právneho úkonu, ktorý odpadol v súvislosti so zmluvou. Výška úveru poskytnutého veriteľom predstavuje sumu 53 480,79 €. Vzhľadom na to, že medzi stranami nebolo sporné, že žalobcovia ako spoludlžníci svoj záväzok zo zmluvy o stavebnom úvere riadne a včas neplnili, dostali sa s plnením do omeškania a doposiaľ neuhradili ani istinu úveru, žalovaný pristúpil k výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie nezistil, že by dané právne úkony boli v rozpore so zákonom, obchádzali ho alebo by boli v rozpore s dobrými mravmi. Hoci žalobcovia i v odvolaní argumentujú neplatnosťou právnych úkonov pre rozpor s dobrými mravmi, nešpecifikovali, v čom má tento rozpor podľa ich názoru spočívať. Pokiaľ v tomto smere namietajú, že žalovaný koná svojvoľne, bez ich vedomia a na ich úkor, uvedené z vykonaného dokazovania nevyplýva. Naopak, žalovaný v konaní jednoznačne preukázal predloženými doručenkami s podpismi žalobcov, že ich zákonným spôsobom a v zákonom rozsahu upozorňoval, že riadne nesplácajú úver, že ak dobrovoľne dlh neuhradia, pristúpi k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti a výkonu záložného práva, k čomu následne i došlo.

27. V konaní pritom - napriek odvolacím námietkam žalobcov - nebolo zistené, že by žalobcov žalovaný, alebo tretia osoba uviedli do omylu ohľadne toho, aké právne úkony uzatvárajú (§ 49a Občianskeho zákonníka). Žalobcovia netvrdili, že by na nich žalovaný vyvíjal psychický alebo fyzický nátlak pri podpisovaní jednotlivých listín zmluvy, ktoré mali možnosť si pred podpisom prečítať. Žalobkyňa 1/ navyše v období pred uzavretím zmlúv pre žalovaného pracovala pomerne dlhý čas ako obchodný zástupca a sama pripravovala a v mene žalovaného uzatvárala obdobné zmluvy s tretími osobami.

Žalobcovia v konaní neuviedli žiadne konkrétne skutkové okolnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že zmluvy uzavreli v dôsledku omylu a v čom konkrétne mal tento omyl spočívať.

28. Súd prvej inštancie ďalej správne konštatoval, že žalobcovia v konaní nepreukázali ani svoje tvrdenia ohľadne uzavierania zmlúv v tiesni. V ustanovení § 49 Občianskeho zákonníka nie je obsiahnutá definícia tiesne, a preto pri výklade obsahu pojmu tieseň treba vychádzať predovšetkým z právnej teórie a súdnej praxe. Za tieseň sa vo všeobecnosti považujú také hospodárske, sociálne alebo obdobné pomery osoby, v ktorých sa ocitla z objektívnych príčin a ktoré na ňu pôsobia tak, že prejaví vôľu uzavrieť zmluvu aj v prípade, v ktorom by nebyť v tiesni, zmluvu by neuzavrela. Právne je bezvýznamné, kto alebo čo vyvolalo tieseň a nie je rozhodujúce ani to, či tieseň vyvolal druhý účastník zmluvy. Tieseň musí existovať v okamihu uzavretia zmluvy. Najvyšší súd SR v rozsudku sp.zn. 2Cdo/41/1996 vymedzil pojem tiesne tak, že ide o hospodársky či sociálny stav, v ktorom sa nachádza určitý subjekt v čase robenia právneho úkonu, ktorý stál na neho pôsobí takým spôsobom a takou intenzitou, že v dôsledku neho urobí právny úkon, ktorý by inak, nebyť tiesne, neurobil. Tento stav musí mať základ v objektívne existujúcich (teda nielen domnelých) okolnostiach a je vždy determinovaný subjektívnou stránkou. Rovnaká objektívna situácia môže u jedného subjektu tieseň vyvolať, u druhého nemusí. I keď tieseň musí mať základ v objektívne danom a pôsobiacom stave, na jej relevanciu to nestačí. Konajúci ju musí subjektívne pociťovať a musí sa stať pohnútkou pre jeho prejav vôle. Ak je tu stav objektívne vyvolávajúci tieseň, ale tento stav na konanie subjektu nevyplýva, nemožno od úkonu odstúpiť z tohto dôvodu. Žalobcovia však v prvoinštančnom a ani v odvolacom konaní neuviedli žiadne skutkové okolnosti, z ktorých by bolo možné usúdiť na existenciu tiesne v čase uzavretia dotknutých právnych úkonov, s výnimkou všeobecných tvrdení o nepriaznivej finančnej situácii žalobcov, ktoré ale nešpecifikovali a nepreukázali.

29. Čo sa týka argumentácie žalobcov ohľadne neprijateľnosti zmluvných podmienok oboch zmlúv, odvolací súd v prvom rade zhodne so záverom súdu prvej inštancie konštatuje, že žalobcovia doposiaľ žalovanému neuhradili ani len istinu úveru, čo medzi stranami sporné nebolo. Vzhľadom na túto skutočnosť, s poukazom na vyššie citovaný čl. I bod 2 zmluvy o zriadení záložného práva, keď podľa dohody strán sa záložné právo sa zriaďuje aj na pohľadávku s príslušenstvom, ktorá vznikne záložnému veriteľovi v prípade odstúpenia od zmluvy alebo na pohľadávku s príslušenstvom na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého z dôvodu plnenia veriteľa z neplatného právneho úkonu, resp. plnenie z právneho úkonu, ktorý odpadol v súvislosti so zmluvou, je skúmanie neprijateľnosti zmluvných podmienok v zásade bez významu. Ak nebola splatená ani istina, záložné právo na základe čl. I bod 2, v spojení s čl. II bod 3 zmluvy, nezaniklo. Odvolací súd však v tomto smere zdôrazňuje, že žalobcovia v priebehu prvoinštančného konania ani v odvolacom konaní neuviedli žiadne konkrétne skutkové okolnosti, z ktorých vyvodili svoje závery o tom, že to - ktoré zmluvné dojednanie, obsiahnuté v zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere a v zmluve o zriadení záložného práva, spôsobuje v danej veci taký hrubý nepomer medzi konkrétnymi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech žalobcov, že to odôvodňuje záver o neprijateľnosti a teda neplatnosti tohto zmluvného dojednania. Predmetné konanie je konaním sporovým, s určitými špecifikami, vyplývajúcimi zo všeobecne uznávaného slabšieho postavenia spotrebiteľov, pričom v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka skúma súd neprijateľné a z toho dôvodu neplatné zmluvné podmienky v rámci ochrany spotrebiteľov sám, z úradnej povinnosti, keďže neprijateľné zmluvné podmienky sú absolútne neplatné. Aj v takomto prípade však musí vychádzať zo skutkového stavu tvrdeného navrhovateľmi - spotrebiteľmi, resp. zistenom v tomto súdnom konaní na základe vykonaných dôkazov. Bremono tvrdenia v tomto smere zaťažuje žalobcov, ktorí sa domáhajú určenia neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy, a preto je ich povinnosťou úplne a pravdivo opísať všetky rozhodné skutočnosti, teda na základe akých konkrétnych skutkových dôvodov svoj nárok uplatňujú. Uvedené chýbajúce tvrdenia nemožno nahradiť len všeobecným konštatovaním, že zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, pretože je povinnosťou súdu preskúmať, či konkrétna zmluvná podmienka skutočne predstavuje hrubý nepomer medzi právami a povinnosťami konkrétneho spotrebiteľa a dodávateľa v neprospech žalobcov.

30. Súd prvej inštancie správne posúdil i žalobcami vznesenú námietku premlčania záložného práva nepovažoval ako dôvodnú s poukazom na § 100 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

31. Pokiaľ žalobcovia v odvolaní namietajú spôsob výkonu záložného práva záložným veriteľom - formou dobrovoľnej dražby, odvolací súd túto odvolaciu námietku vyhodnotil ako bez právneho významu na

predmet konania, ktorým bolo určenie neplatnosti právneho úkonu - záložnej zmluvy, resp. určenie, či tu záložné právo je alebo nie je. Odhliadnuc od toho pripomína, že predaj zálohu na dobrovoľnej dražbe podľa zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách za splnenia zákonných podmienok je zákonným oprávnením veriteľa, dokonca zákonom favorizovaným pred inými spôsobmi výkonu záložného práva. Strany si pritom možnosť výkonu záložného práva predajom na dobrovoľnej dražbe podľa zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách dohodli v čl. IV bod 1 zmluvy o zriadení záložného práva.

32. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1,2 CSP potvrdil.

33. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Úspešnému žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože si trovy odvolacieho konania neuplatnil.

34. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).